

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Aplinkos ministerijai

I 2019-05-24 Nr. (17)-D8-2026

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Finansų ministerija, susipažinusi su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 11² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2461(2)“ projektu informuoja, kad pastabų pagal kompetenciją neturi.

Rita Kizalienė, 239 0047

4647942033389326.docx

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
El. p. info@am.lt

2019-05-29 Nr. (2.30-35) 6V-1261
Į 2019-05-24 Nr. (17-2)-D8-2026

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba išnagrinėjo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2019 m. gegužės 24 d. raštu Nr. (17-2)-D8-2026 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 11² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2461(2)“ projektą ir pagal kompetenciją pastabų bei pasiūlymų neturi.

Pirmininko pavaduotoja

Jūratė Šovienė

Elena Žigaitė, tel. (8 5) 262 9578, el. p. Elena.Zigaite@kt.gov.lt

**EUROPOS TEISĖS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 23-7A, LT-01402 Vilnius, tel. 8 706 63 687, faks. 8 706 63 679,
el. p. etd@etd.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188600362

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2019-05-29

Nr. NR-331

Į 2019-05-17

Nr. (10)-D8(E)-715

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. IX-517
8, 112 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO XIIIIP-2461(2)“ PROJEKTO
DERINIMO**

Išanalizavę derinti pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 112 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto XIIIIP-2461(2)“ projektą pažymime, kad pastabų ir pasiūlymų dėl atitikties Europos Sąjungos teisei neturime.

Europos Sąjungos institucinės ir
administracinės teisės skyriaus vedėja,
atliekanti direktoriaus pavaduotojos funkcijas

Vytautė Kazlauskaitė-Švenčionienė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. 8 706 62 008, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai	2019-05-30	Nr. (27)-A4E-1779
	Į 2019-05-24	Nr. (17)-D8-2026

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Aplinkos apsaugos agentūra, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pateiktą derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 11² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto XIIP-2461(2)“ projektą informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektui neturi.

Direktoriaus pavaduotoja, atliekanti direktoriaus funkcijas

Aldona Margerienė

Rokas Ignatavičius, tel. 8 706 68056, el. p. rokas.ignatavicius@aaa.am.lt

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 25, 01402 Vilnius, tel. (8 5) 262 6751, faks. (8 5) 279 1466, el. p. tarnyba@vvtat.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188770044.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
El. p. info@am.lt

2019-05-31 Nr. 4-9519

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemę derinimui gavo Aplinkos ministerijos pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 11² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto XIIIIP-2461(2)“ projektą Nr. 19-6526.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 4 punktu, pagal kompetenciją įvertinusi teisės akto projektą, informuoja, kad minėtam teisės akto projektui pastabų ir pasiūlymų neturi.

Pagarbiai

Kancleris, pavaduojantis
Valstybinės vartotojų teisių
apsaugos tarnybos direktorių

Edvinas Pabrinkis

Originalas nebus siunčiamas

Ingrida Stulgienė, tel. (85) 205 5413, el. p. ingrida.stulgiene@vvtat.lt

APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTAS PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Smolensko g.15, Vilnius
tel. (8-686) 48449, el. p. info@aad.am.lt, <http://www.aad.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 304766622

Lietuvos Respublikos aplinkos
ministerijai

2019-05- 31
Į 20019-05-24

Nr. (8)-AD5- 9861
Nr. (17)-D8-2026

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 11² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2461(2)“ projektą ir informuoja, kad pastabų bei pasiūlymų neturi.

Direktorius

Vaidas Laukys

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT57 4010 0510 0467 0211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2019-06-03 Nr.(1.6E)2T-515

Į 2019-05-24 Nr. (17)-D8-2026

DĖL IŠVADOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTUI

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 11² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto XIIIIP-2461(2)“ projektą (toliau – Projektas), teikia pastabas ir pasiūlymus.

1. Projekto antraštėje ir antrojoje pastraipoje prieš „XIIIIP-2461(2)“ įrašytina NR./Nr.

2. Manome, kad netikslinga Projekto 2 p. minėti galimą atvejį, kai pakuočių pardavėjai pateiktų melagingą informaciją apie tai, kad pakuotes ir jų atliekas priima kitas pakuočių pardavėjas (t. y. būtų pakankamas Projekto 2 p. argumentas, kad pakuočių pardavėjai galėtų nesusitarti, kuris iš jų vykdytų pakuočių ir jų atliekų priėmimą).

3. Atsižvelgiant į tai, kad Projekte formuojama Vyriausybės pozicija nepritarti įstatymo projektui XIIIIP-2461(2), siūlymai dėl įstatymo projekto XIIIIP-2461(2) tobulinimo neturėtų būti teikiami (tokio pobūdžio pasiūlymai įžvelgtini Projekto 3 p. antrajame sakinyje, 5, 6 p.).

4. Projekte siūlytina konkretizuoti nuorodas (pavyzdžiui, vietoj „Projekto 1 straipsnio 3 dalimi siūloma“ įrašyti „Projekto 1 straipsnio 3 dalyje dėstoma Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 8 straipsnio 4 dalimi siūloma“.

5. Galiojančio Įstatymo 8 str. 5 d. nuostata lemia tai, kad užstatas grąžinamas suteikiant teisę atsiskaityti užstato suma už *konkrečius pardavėjo* parduodamas prekes ir paslaugas. Siūlytina įvertinti, ar Projekto 4 p. dėstomo nepatogumo vartotojams argumento nebūtų tikslinga papildyti, nurodant tokią aplinkybę, kad, dėl įstatymo projekte XIIIIP-2461(2) siūlomo įtvirtinti teisinio reguliavimo, vartotojai galėtų būti priversti keisti įprastas apsipirkimo vietas, siekdami atsiimti užstatą kitoje, nei vartotojui įprasta, parduotuvėje.

6. Siūlytina Projekto 6 p. tiksliau išreikšti nepritarimo argumentus. Projekto 6 p. nurodoma, kad, neaišku, *kokiose teritorijose* <...> turėtų skatinti“, tačiau įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2461(2) 2 str. dėstomame Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 11² str. 2 d. 1 p. nurodoma, kad pareiga siejama su „kiekvieno kaimo seniūnija“. Be to, aspektas, kurį būtų galima pažymėti grindžiant nepritarimą įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2461(2) galimas toks, kad seniūnija galėtų apimti ir didesnę, nei vieno kaimo teritoriją (vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 3 str. 1 d. seniūnijos aptarnaujama teritorija yra savivaldybės teritorijos dalis, susidedanti iš gyvenamųjų vietovių ar dalies miesto teritorijos).

7. Manome, kad reikėtų peržiūrėti Projekto 7 p. argumentaciją iš esmės, nes:

7.1. Turėtų būti nurodomas pilnas ir tikslus įstatymo Nr. XII-864 pavadinimas (t. y. Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4¹, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11¹, 11², 12¹, 12², 12³ straipsniais įstatymas);

7.2. Projekto 7 p. trečiojoje pastraipoje nurodoma, kad neturėtų būti nustatomi nauji reikalavimai subjektui, siekiančiam vykdyti užstato už vienkartinės pakuotės sistemos administratoriaus veiklą, nes atitinkamus reikalavimus subjektas turėjo įgyvendinti iki įstatymo Nr. XII-864 15 str. 6 d. nurodyto termino (*iki 2015 m. sausio 1 d.*), tačiau, šioje dalyje nurodomi reikalavimai (t. y. reikalavimai, įvardyti Įstatymo 11² str. 4 d.) įstatymo projektu Nr. XIIIIP-2461(2) *nėra keičiami*. Be to, nuostata, kad nustatyti veiklos reikalavimai apskritai negalėtų būti keičiami nebūtų teisinga, nes teisinio reguliavimo keitimas galimas, tačiau jis turi atitikti tam tikrus reikalavimus (pavyzdžiui, turėtų būti nustatomas pakankamas laikotarpis subjektams prisitaikyti prie pasikeitusio teisinio reguliavimo/prisitaikyti prie naujos teisinės situacijos (žr., pavyzdžiui, Konstitucinio Teismo 2016 m. vasario 2 d. nutarimą Nr. KT6-N3/2016; Konstitucinio Teismo 2018 m. birželio 19 d. nutarimą Nr. KT14-N9/2018). Kartu pastebėtina, kad principas *lex retro non agit*, kuriuo siekiama pasiremti Projekto 7 p. trečiojoje pastraipoje, nėra absoliutus – galimas ir reguliavimas *lex benignor retro agit* (žr., pavyzdžiui, Konstitucinio Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutarimą).

7.3. Projekto 7 p. trečiojoje pastraipoje vartojama formuluotė „netikslingas“ neatspindi siekiamo suformuluoti nepritarimo argumento, kuriuo siekiama išreikšti *esminį prieštaravimą*, esmės.

7.4. Siūlytina įvertinti, ar Projekte taip pat neturėtų būti atkreipiamas dėmesys į tai, kad įstatymo projektu Nr. XIIIIP-2461(2) siūlomi pakeitimai neatspindi šiuo metu galiojančios Įstatymo redakcijos.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://www.eimin.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos aplinkos
ministerijai

2019-06-07 Nr. (26.19-61)-3-2234
Į 2019-05-24 Nr. (17-D8)-2026

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2019 m. gegužės 24 d. raštu Nr. (17-D8)-2026 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 11² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto XIIIIP-2461(2)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturi.

Ekonomikos ir inovacijų viceministras

Gintaras Vilda

JURBARKO RAJONO VERSLININKŲ ORGANIZACIJA
Kodas 158746347 Dariaus ir Girėno g. 120 A Jurbarkas tel. 8-699-57425

Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui K.Mažeikai
Lietuvos Respublikos Seimo narei V.Vingrienei

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių
atliekų tvarkymo įstatymo Nr.IX-517 8,11² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto
XIII P-2461(2)“ projekto.

2019-05-30
Jurbarkas

Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija (toliau – Ministerija) parengė Lietuvos Respublikos nutarimo projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo siūloma nepritarti „Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8, 11² straipsnių pakeitimo įstatymo projektui XIII P-2461(2)“ (toliau – Įstatymo projektas).

Mūsų organizacija nuo pat 2015 m. siekia įrodyti, kad reikalavimai visoms kaimo parduotuvėms priimti vienkartinį pakuočių atliekas yra ne tik diskriminaciniai, joms neturint pakankamai prekybos ploto pakuočių priėmimui, pažeidžiami higienos reikalavimai, bet ir visiškai nepadengiantys jų surinkimo kaštų, t.y. verčiantys kaimo, o dabar jau ir miestelių parduotuves dirbti nuostolingai.

Teikiame argumentus, kodėl nepritariame parengtam Nutarimo projektui.

I. Projekto 1 str.1 ir 2 d. siūloma, kad daugkartinių pakuočių pardavėjai privalo priimti daugkartines pakuotes už kurias numatytas užstatas, išskyrus pardavėjus, kurių bendrasis plotas neviršija 90 kv. m., o vienkartinį pakuočių pardavėjai privalo priimti pakuočių atliekas už kurias numatytas užstatas, išskyrus pardavėjus, kurių prekybos plotas neviršija 300 kv. m.

Ministerija Nutarimo projekto 1 p., tariamai remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos direktyva teigia, kad „siekiant, kad užstato už daugkartines pakuotes ir užstato už vienkartinės pakuotes sistemos būtų efektyvios, aplinkosauginiu ir socialiniu aspektu priimtinos, būtina užtikrinti pakankamą, pakuočių, už kurias numatytas užstatas, ir jų atliekų priėmimo vietų tinklą visoje šalyje“.

Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 7 str. įpareigoja gamintojus ir importuotojus organizuoti visų vidaus rinkai tiekty gaminių pakuočių atliekų surinkimą ir sutvarkymą, apmokant jų surinkimo, vežimo ir kitas išlaidas. Savo pareigą gamintojai ir importuotojai gali vykdyti individualiai ar kolektyviai, steigdami atitinkamą organizaciją. Įstatymas numato gamintojų ir importuotojų pareigą tvarkyti jų išleistas į vidaus rinką pakuočių atliekas, tačiau praktikoje didelė apimtimi ir nepagrįstai ši pareiga buvo nedviprasmiškai perkelta nedidelėms kaimo parduotuvėms.

Lietuvoje įvedus depozito sistemą superkamai stiklinei tarai (daugkartinėms pakuotėms) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius (toliau – VMVT) dar 2003-05-05 išleido įsakymą Nr.B1-418, kuriame nurodyta, kad stiklinė tara gali būti superkama maisto prekyboje įmonėse laikantis šių reikalavimų: stiklinė tara turi būti superkama ne prekybos salėje, prie įėjimo į prekybos salę arba tam tikslui atskirtose patalpose ir jei nėra pavojaus užteršti maisto produktus o stiklinei tarai skleidžiant aštrius kvapus buvo galima atsisakyti ją supirkti.

Rengiant Įstatymo pataisas dėl vienkartinį pakuočių užstato sistemos, jos nebuvo derinto su VMVT. Tačiau VMVT 2016-02-11 išleido naują įsakymą Nr. B1-118 dėl higienos reikalavimų

užtikrinimo, kuriame analogiškai nurodoma, kad pakuotes galima priimti prie įėjimo į prekybos salę, arba tam tikslui atskirtoje patalpoje ar vietoje, esančioje ne prekybos salėje. Įsakymu tai pat nustatyti reikalavimai pakuočių saugojimo vietai, reikalavimai jas priimantiems darbuotojams ir pan., atsižvelgiant į ženkliai didėjantį surenkamų pakuočių kiekį.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija 2016-07-21 organizavo pasitarimą, kuriame buvo siekiama aptarti visas iškilusias problemas ir rasti galimus jų sprendimo būdus. VMVT, prieš pasitarimą atsakydama į Aplinkos ministerijos prašymą, 2016-07-19 informavo, kad atsakyti koks tikslus turėtų būti prekybinis plotas įgyvendinat higienos reikalavimus yra gana sudėtinga, nes VMVT neturi duomenų, kiek kaimuose ir miesteliuose yra skirtingo ploto parduotuvių, kaip tankiai apgyvendintos teritorijos, kokie kiti artimiausi objektai ir koks procentas mažų kaimo ir miestelio parduotuvių, priėmus įstatymo pataisas, galės supirkti panaudotą tarą. VMVT nuomone, nustatant prievolę priimti depozitinę tarą, būtina atsižvelgti ir į tai, kokių produktų asortimentu parduotuvė prekiauja (fasuoti, nefasuoti, greitai gendantys ar ilgo galiojimo maisto produktai), kaip išdėstytos pačios prekės, kiek žmonių dirba vienoje parduotuvėje, kaip yra vykdomas prekių priėmimas, ar yra papildomas sandėlis ne tik pakuočių laikymui, bet ir saugojimui ir pan.

Taip pat lieka neatsakyta ir į klausimą kodėl mieste leidžiama nesurinkinėti vienkartinį pakuočių toms parduotuvėms kurių prekybinis plotas mažesnis kaip 300 kv. m., o kaime pakuotes surinkinėti privalėjo visos parduotuvės, net ir neturėdamos jokios galimybės užtikrinti higienos reikalavimus bei neturėdamos tam patalpų.

Dėl nedidelių pakuočių surinkimo apimčių kaimo parduotuvės pakuotes privalėjo surinkinėti rankiniu būdu, kai miestuose prie prekybos centrų buvo statomi taromatai, pakuotes surenkantys automatizuotu būdu. Todėl susiklostė situacija, kai kaimo parduotuvės aplinkosaugininkų buvo verčiamos pažeisti higienos reikalavimus, mažinti prekybos salės plotą, siaurinti prekių asortimentą, o tuo pačiu mažinti prekybos apimtį ir užsiimti nuostolinga pakuočių surinkimo veikla, kai tuo tarpu prie didžiųjų prekybos centrų pastatyti pakuočių surinkimo taromatai nemažino jų prekybos plotų ir nesiaurino parduodamų prekių asortimento. Tai panašų į tyčią sudarytą nesąžiningą konkurencinę aplinką.

Priimtos 2018 m. įstatymo pataisos numatė, kad nuo 2019-05-01 pakuočių atliekų gali nepriimti tos kaimų ir miestelių parduotuvės kurių prekybinis plotas neviršija 60 kv. m., tačiau tai problemos neišsprendė ir diskriminacinė situacija išliko.

II. Įvedus vienkartinį pakuočių surinkimo užstato sistemą, VŠĮ Užstato sistemos administratorius (toliau–USAD) už pakuočių surinkimą rankiniu būdu mokėjo 0,015 eurų kompensaciją, o surenkant per taromatus (automatizuotu būdu) mokėjo 0,028 euro kompensaciją už vieną pakuotės vienetą. Šiuos diskriminacinius tarifus, pažeisdami įstatymą, nustatė USAD steigėjai: Lietuvos prekybos įmonių asociacijos, Lietuvos kooperatyvų sąjungos ir aljanso Aibė, UAB atstovai.

Mūsų organizacija visą laiką kėlė klausimą, kad kompensavimo tarifas, surenkant vienkartinę pakuotes rankiniu būdu yra nuostolingas ir nepadengia surinkimo sąnaudų, todėl kaimo parduotuvės, kurių absoliuti dauguma ir surinkinėjo pakuotes rankiniu būdu, patiria nuostolį.

Mes Vyriausybės kanceliarijos prašymu atlikome patiriamų sąnaudų, pakuotes surenkant rankiniu būdu, skaičiavimą ir 2016-07-14 jį pateikėme Vyriausybės kanceliarijai bei Aplinkos ministerijai. Nors mūsų skaičiavimai buvo pagrįsti faktinėmis sąnaudomis ir pateiktas detalus paaiškinimas, į tai nebuvo kreipiama jokio dėmesio. Skaičiavimais nustatyta, kad surenkant pakuotes rankiniu būdu, parduotuvė patiria 0,0363 euro sąnaudų už vieną pakuotę.

USAD visą laiką teigė, kad jų mokamas kompensacinis tarifas yra per didelis ir 2016-04-28 Aplinkos ministerijai pateikė tariamą skaičiavimą, kurio negalima net vadinti skaičiavimu. USAD teigė, kad pasirinkus pakuočių surinkimą rankiniu būdu yra reikalingas papildomas 0,1 pardavėjo etatas, kuris per mėnesį kainuotų 63 eurus, bei reikalingas papildomas 4 kv. m. plotas pakuočių surinkimui, mokant po 9 eurus už 1 kv. m. USAD teigimu į šias sąnaudas buvo įtrauktos komunalinės bei ploto nuomos išlaidos. Tai buvo niekuo nepagrįstas skaičiavimas tikintis, kad mes nemokame net aritmetikos veiksmų.

USAD 2017-10-27 išplatino pranešimą, kad jie užsakė nepriklausomą auditą, kuriame stebėtojo teisėmis dalyvavo Aplinkos ministerijos atstovas, ir buvo „tiksliai“ apskaičiuotos pakuočių surinkimo sąnaudos. Pranešime nurodyta, kad nuo 2018-01-01 surenkant pakuotes rankiniu būdu už plastikines pakuotes bus mokamas 0,0138 euro, už metalines pakuotes – 0,0118 euro, už stiklines pakuotes – 0,0148 euro kompensacinis tarifas. USAD 2018-10-30 pranešimu informavo, kad jie remdamiesi makroekonominėmis prognozėmis apie atlyginimų augimą ir metinės infliacijos dydį nuo 2019-01-01 truputį padidina kompensacinius tarifus, bet jie ir toliau yra nepadengiantys mažųjų pardavėjų patiriamų sąnaudų.

Mes ne kartą kreipėmės į USAD vadovus prašydami pateikti atlikto audito, tariamai „nustačiusio“ pardavėjų patiriamas pakuočių surinkimo sąnaudas, medžiagą, tačiau motyvuojant konfidencialumo statusu buvo atsisakyta ją pateikti. Mes taip pat kreipėmės ir į Aplinkos ministeriją, prašydami pateikti šio tariamo audito, kuriame dalyvavo ministerijos atstovas, medžiagą, bei prašėme nurodyti stebėtojo teisėmis ministerija atstovavusius asmenis, tačiau medžiaga pateikta nebuvo, asmenys nenurodyti.

Mums nesuprantama kaip gali būti konfidencialia paskelbta audito, kurį oficialiai stebėjo Aplinkos ministerijos atstovas, medžiaga.

III. Nutarimo projekto 2 p. teigiama, kad neradus „bendro kaimų ar miestelio vietovėje esančių pakuočių pardavėjų sutarimo, nei vienas iš šioje vietovėje esančių pakuočių pardavėjų neprisiimtų vykdyti pareigą priimti pakuotes ar jų atliekas ir grąžinti užstatą“.

Iš mūsų pateiktų paaiškinimų I ir II p. akivaizdu, kad kaimų ir miestelių parduotuvės susiduria ne tik su patalpų ploto trūkumu pakuočių surinkimui, bet ir su nuostolinga visiems vienodu primestu kompensaciniu tarifu.

Įstatymo 11² nustato, kad USAD privalo kompensuoti pardavėjų patiriamas sąnaudas susijusias su pakuočių priėmimu, įskaitant ir patalpų pertvarkymą, papildomų patalpų įrengimą ir pan. Jurbarkė 2016-02-24 įvyko mūsų organizacijos organizuotas susitikimas pakuočių atliekų tvarkymo klausimais, kuriame dalyvavo Aplinkos ministerijos, VMVT atstovai, USAD vadovai: G.Varnas, aplinkinių rajonų verslininkai ir aplinkosaugininkai. Susitikimo metu G.Varnas teigė, kad į kompensacinį 0,015 euro tarifą, surenkant pakuotes rankiniu būdu, įskaičiuotos ir galimo patalpų pertvarkymo išlaidos, jas pritaikant pakuočių surinkimui. Tačiau Aplinkos ministerijos atstovė S.Deveikytė teigė, kad Įstatymas reikalauja, kad USAD patalpų pertvarkymo ar įrengimo išlaidas kompensuotų atskirai. Mums nėra žinomi atvejai, kad USAD būtų kompensavę patalpų pertvarkymo ar įrengimo išlaidas kaimo parduotuvėms. Be to labai lengva paskaičiuoti kokio pajamos gaunamos iš tokių kompensacinių tarifų jei parduotuvė per mėnesį surenka 2 ar 3 tūkus vienetų pakuočių, tai sudaro 30-45 eurus ir ką galima iš tokių lėšų pertvarkyti.

Praėjusių metų spalio 1 d. Seime vykusiam pasitarime mes kėlėme klausimą, kad USA skaičiavimo centre yra išbrokuojama dalis kaimo parduotuvių surinktų pakuočių ir norėjome sužinoti kodėl jos negrąžinamos pakuotes surinkusioms parduotuvėms. USAD atstovai negalėjo paaiškinti kodėl „netinkamos“ pakuotės negrąžinamos parduotuvėms ir kur jos yra panaudojamos. Todėl manome, kad gali būti neatsakingai brokuojama dalis surinktų pakuočių.

Įstatymas numato gamintojų ir importuotojų ar jų įsteigtos pakuočių tvarkymo kolektyvinės organizacijos pareigą dalyvauti organizuojant pakuočių surinkimą ar jas surinkinėti patiems. Todėl neradus sutarimo (šiuo metu tai yra sąlygų primetimas ir vertimas dalyvauti sistemoje) su parduotuvėmis USAD privalės patys organizuoti pakuočių surinkimą. Mes iki šiol nesuprantame kodėl USAD „atsisako“ tokios pelningos pakuočių atliekų surinkimo veiklos, nesteigia savo taros surinkimo punktų, nekuria darbo vietų, o visais būdais siekia, kad prievarta tai darytų kaimų ir miestelių parduotuvės. Tačiau pvz. AB „Švyturys – Utenos alus“ atsisakė USAD paslaugų ir į vidaus rinką išleistas stiklines pakuotes surenka patys. Gal galima pasidomėti atsisakymo priežastimis. IV. Aplinkos ministerija, tai atspindi ir Nutarimo projekte, ištiesai pabrėžia, kad reikalavimas priimti pakuočių atliekas kaimo parduotuvėse yra vertintinas socialiniu aspektu.

Mes norime pabrėžti, kad visos kaimo parduotuvės yra privačių asmenų įkurtos įmonės ar bendrovės, siekiančios veiklos rezultato – pelno, kuris naudojamas įstatymuose numatytais tikslais. Ir jei valstybė nori, kad šios parduotuvės prievarta teiktų socialinę paslaugą, o apibendrinant daugkartinius Aplinkos ministerijos teiginius šia paslauga galime įvardinti nuostolingą pakuočių atliekų surinkimą, parduotuvėms turi būti mokamas toks kompensacinis tarifas, kuris pilnai padengtų visas jų patirtas sąnaudas.

Mūsų nuomone, USAD privalo kiekvienai parduotuvei, surenkančiai pakuotes ir jų atliekas, mokėti individualų kompensacinį tarifą, taip pat apmokėti parduotuvių patirtas išlaidas pertvarkant ar naujai įrengiant patalpas pakuočių surinkimui, nes kiekvienoje vietovėje sąnaudų dydis priklauso nuo surenkamų pakuočių kiekio ir kitų parduotuvės eksploatacijai reikalingų sąnaudų. Jei to nedaro USAD tai turi daryti valstybė, skirdama atitinkamas lėšas.

V.

Nutarimo projekto 3,4,5 ir 6 p. teigiama, kad pažeidžiant Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – Teisėkūros įstatymas) 3 str. įtvirtintus teisingumo, tikslingumo ir proporcingumo principus nėra pagrindimo, kodėl pakuočių pardavėjai gali neorganizuoti šių pakuočių atliekų priėmimo kai mieste ne toliau kaip 150 m., o kaimų ir miestelių ne toliau kaip 500 m. atstumu kitas pakuočių pardavėjas organizuoja tokių pakuočių surinkimą. Teigiama, kad neaiškus atskaitos taškas nuo kurio skaičiuojami minimi atstumai, taip pat neaišku kokia konkrečiai informacija tokiu atveju apie artimiausią pakuočių priėmimo vietą yra skelbiama ir kokia vieta skelbimui yra laikytina gerai matoma. Čia taip pat teigiama, kad nėra aišku kokiose teritorijose užstato už vienkartinės pakuotes administratorius turėtų skatinti, kad veiktų bent vienas automatizuotas (nedalyvaujant žmogui) vienkartinį pakuočių priėmimo bei užstato grąžinimo įrenginys.

Mūsų nuomone, Aplinkos ministerijos nuorodos į Teisėkūros įstatymo 3 str. yra tik bandymas situacijos nekeisti ir sudaryti visas sąlygas nekontroliuojami toliau veikti USAD, mūsų nuomone, diskriminuojant kaimų ir miestelių parduotuves. Tiek iš įstatymo projekto ir pateikti aiškinamojo rašto siūlymai yra aiškūs, pagrįsti ir logiškai suprantami.

Aplinkos ministerija 2014 m., rengdama įstatymo pakeitimus, aiškinamajame rašte nurodė, kad projektas buvo parengtas laikantis Teisėkūros įstatymo reikalavimų, o šio rašto 13 p. išvardino verslo asocijuotas struktūras su kuriomis derino parengtą projektą. Stebėtina, bet projektas buvo derinamas tik su pakuočių tvarkymo veikla užsiimančiomis, gamintojus bei importuotojus ir stambųjį verslą atstovaujančiomis asociacijomis. Projektas nebuvo derintas su mažuosius verslininkus atstovaujančiomis asociacijomis ir tuo buvo pažeisti tie patys Teisėkūros įstatymo 3 str. teisėkūros principai. Įstatymo projektu ištaisomos neigiamos įstatymo veikimo pasekmės mažam verslui.

VI. Vertinant Įstatymo projektą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) 2019-10-09 pateikė antikorupcinio vertinimo išvadą. STT teigia, kad šiuo metu vienkartinį pakuočių tvarkymo srityje yra susiformavusi natūrali monopolija ir nereikia keisti susiklosčiusios situacijos dėl galimo nepatogumo pridodant pakuotes. STT teigimu nereikia, kad sistemoje veiktų keli administratoriai nes tai gali sukelti gaminių kainų padidėjimą.

Šis STT raštas yra niekuo nepagrįstas ir prieštarauja jų pačių 2016-04-11 raštui Nr.4-01-2904, adresuotam mūsų organizacijai. Šiame rašte STT atkreipia dėmesį, kad mūsų Lietuvos Respublikos Prezidentei keltas problemas išspręs tuometinio Lietuvos Respublikos Seimo nario B.Paužos teikta Įstatymo pataisa, numatanti kad daugkartinių pakuočių pardavėjai privalo priimti daugkartines pakuotes, už kurias nustatytas užstatas, išskyrus pakuočių parduotuvės, prekiaujančius smulkiose parduotuvėse, kurių bendrasis plotas neviršija 90 kv. m., vienkartinį pakuočių pardavėjai privalo priimti vienkartinį pakuočių atliekas už kurias nustatytas užstatas, išskyrus pakuočių pardavėjus, prekiaujančius parduotuvėse, kurių prekybos plotas neviršija 300 kv. m., o užstato sistemos administratorius privalo užtikrinti, kad kiekvienos seniūnijos teritorijoje būtų bent po vieną taros supirkimo punktą. Akivaizdu, kad ta STT tuo pačiu klausimu pateikia dvi skirtingas nuomone.

Mes nesutinkame su STT vertinimu, kad USAD yra natūraliai susidariusi monopolija. Tokį vertinimą reikia pagrįsti konkrečiais faktais.

Mūsų nuomone USAD yra dirbtinai Aplinkos ministerijos sukurta monopolinė struktūra, užstato sistemoje neleidus pradėti veikti VŠĮ „Užstatas“.

Aplinkos ministras 2014-09-30 įsakymu Nr.D1-791 patvirtino kokius veiksmus turi atlikti asmuo, norintis užsiimti užstato už vienkartinės pakuotes sistemos administratoriaus veikla. Vienas svarbiausių reikalavimų įsakyme buvo tai, kad toks asmuo turėjo sudaryti bendradarbiavimo sutartis su visais vienkartinį pakuočių pardavėjais, kurie pagal Įstatymo nuostatas privalo organizuoti vienkartinį pakuočių priėmimą ir užstato grąžinimą. Tiek USAD, tiek VŠĮ „Užstatas“ tokių sutarčių su visais pardavėjais neturėjo, bet Aplinkos ministerija leido pradėti vykdyti veiklą tik USAD.

Manome, kad siekiant neleisti užstato sistemoje konkurencinių santykių, privaloma griežtai kontroliuoti monopolininko veiklą, jo veiklos sąnaudas, valstybės institucijos pačios turi nustatyti parduotuvių patiriamas pakuočių surinkimo sąnaudas ir t virtinti sąnaudų kompensavimo tarifą.

Mes pritariame Lietuvos Respublikos Seimo narės V.Vingrienės pateiktam Įstatymo projektui, kuris iš esmės panaikina mažų parduotuvių diskriminaciją, verčiantį jas nuostolingai dalyvauti pakuočių užstato sistemoje, neturint pakankamai ploto pažeidinėti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, Lietuvos Respublikos Maisto įstatymą ir nustatytus higienos reikalavimus, panaikina skirtingus reikalavimus miesto, kaimų ir miestelių parduotuvėms dėl dalyvavimo pakuočių užstato sistemoje. Nutarimo projektą prašome atmesti.

Rajono verslininkų organizacijos
tarybos pirmininkas

Gintaris Stoškus